

33 ii) ~~ggst~~ 37

In Honorem
ADAMI SECUNDI, JESU CHRISTI, PASSI, CRUCIFIXI,
VULNERATI, MORTUI ET SEPULTI!
Dissertationem Philologico-Historicam,

32

MESSIAM VULNERATUM,

Ex Dicto Prophetico,
Es. LIII. 4. 5.

Exponentem,
DEO, Reconciliato per

VULNERA MESSIÆ,

cooperante,

Præses,

M. ABRAHAMUS HENRICUS DEUTSCHMANNUS,

Ordin. Philosoph. Adjunct.

Et Respondens,

GEORGIUS Grandfurter /

Cremnicio-Hungar.

Philosophiæ Cultor,
publico sistens Colloquio,
In Auditorio Majori,

D. IV. April. ANNO M. DC. XCIV.
Horis pomeridianis.

VITEMBERGÆ, prelo HAKIANO.

~~101~~ 102
VIRIS

SUMME REVERENDIS, EXCELLENTISSIMIS,
PRÆCELLENTISSIMIS EXPERIENTISSIMIS, REVERENDIS
PRÆCLARISSIMIS, NOBILISSIMIS, NEC NON
DOCTISSIMIS

DOMINIS DOMINIS
PATRONIS,
EVERGETIS, ME-
COENATIBUS UT ET
STUDIORUM SUORUM PROMO-
TORIBUS, SUMOPERE VENE-
RANDIS, COLENDIS,

Hoc quaecunque Specimen Academicum,
in Studiorum Suorum promotionem, omni sub-
missō observantiæ cultu ac debitâ animi pietate

D. D. D.

RESPONDENS.

JESUS VULNERATUS ET CRUCIFIXUS

Nobis Auxilium praebeat Salutiferum!

Multa & admirabilia Signa Veteri Testamento consecrata sunt, quae Vulnera MESSIAE hocce tempore, quod Passionem idem ingressus, in Cruce vulneratus, morteque intolerabili affectus, repraesentare queunt. Moses itaque Tectum, quod & Sanctuarium, & Sanctuarii adytum dividitur, Exod. XXVI. 33. monstravit, quale vers. 3. quinque Cortinis, sibi junctis in mutuo, constaret. Hoc ipso Rupertus Abbas Tuitiensis & Alphonsus Tostatus Abulensis, quinque Vulnera MESSIAE Sancta indigitari statuerunt. Ipse Apostolus Paulus vulneratam Carnem CHRISTI velamen vel tectum pro Sanctuario Hebr. X. 20. appellavit. Eadem praefigurabantur per Altare, quinque Cubitos in longitudine, & totidem in latitudine habens. Exod. XXVII. 1. XXXIX. 1. per Ostiola, in ingressu de lignis olivarum facta, Postesque Angulorum quinque habentia. I. Reg. VI. 31. per quinque limpidissimos Lapidem, quos David elegit. I. Sam. XVII. 40. Augustinus, Pater Sanctus, in manuali Cap. XXII. non frustra inquit: In omnibus meis adversitatibus non invenio tam efficax Remedium, quam Vulnera SALVATORIS: in illis dormio securus & requiesco placidus: inter Brachia SALVATORIS mei & libenter vivere, & mori cupio. Quemadmodum Patres Veteris Testamenti suas meditationes de talibus Vulneribus instituerunt, ita de eorundem Operatione sollicitam curam susceperunt, Vulnera MESSIAE secundum locum, quod existunt, examinarunt, & in succum & sanguinem eadem converterunt. Septem Vulnera CHRISTI Petrus Damianus in peculiari Sermone de Vulneribus CHRISTI & Jacobus de Voragine septem vitiis cardinalibus opposuerunt: Superbia, Avaritia, Luxuria, Invidia, Gula, Ira, Acedia. Nobis placebit in meditatione passionali Vulnerum Salvatoris progredi, atque, juxta Locum Propheticum, Es. LIII. 4. 5. MESSIAM Vulneratum contemplari. Fiat!

A 2

I. Vul-

I.

Vulneratum MESSIAM proponentes, philologico-historicum discursum de illo instituemus, ac meditationem nostram ad verba prophetica *Esaie* dirigemus in *Cap. LIII. Prophetia sua vers.*

4. 5. Ob prolixitatem Verborum, ad Scopum nostrum pertinentium hic saltem *Textum Authenticum* allegabimus:

אִכְזוּ הַלִּינּוּ הוּא נִשָּׂא וּמַכְאִבֵינוּ סָבֵלָם וְאִנְחָנוּ חֲשַׁבְנָהוּ
נִגְוַע מִבְּהַּ אֱלֹהִים וּמַעֲנֵהוּ: וְהוּא מַחֲלֵה מִפְּשַׁעֵינוּ
מִרְכָּבָה מַעֲוֹנוֹתֵינוּ מוֹסֵר שְׁלוֹמֵנוּ עָלָיו וּבַחֲבֵרְתוֹ נִרְפָּא-
לָנוּ:

Non autem tam ad *grammaticam resolutionem*, quam ad *textualem usurpationem*, secundum *Ariæ Montani* *Versionem*, & *Historicam Philologia consensionem*, quantum fieri potest, respiciemus, ut sistamus (a) *Subiectum Vulneratum*. (b) *Causam Vulnerationis*. (c) *Finem Vulnerationis*. (d) *Ipso- rum Vulnerum Usus, seu Fructum*.

II.

Subiectum Vulneratum consideratur juxta *Textū Authenticū* (α) ut *Certissimum*, (β) ut *Vicarium*, (γ) ut *vere Passum*, (δ) ut *Redemptor, pacem nobis promerens*; (ε) ut *Medicus optimus*. Hæc *Argumenta* ex *Textu* deducenda, & pro *ansa plurimis Documentis* demonstranda veniunt.

III.

Subiectum Certissimum ut *Vulneratum* nobis particula אִכְזוּ *Certe, vere*, quam alii ad כִּן reducunt, indicat, quod *certitudinem* partim *verè materialem*, ratione positus *Verborum*, partim *formalem*, quæ *realitatem Subiecti*, requirit. In hoc *Ariæ Montanus, Tremellius & Junius* lubenter consentiunt, quorum hi reddiderunt: *Veruntamen*, ut hæc particula non omnem *conjunctionem* cum *Antecedentibus* excludat. Hinc *Propheta* non saltē in istis verbis *Capitis* allegati de *Officio MESSIÆ* verba fecit, sed in *præcedentibus* jamjam de *Lingua docta MESSIÆ* *Cap. L. LI. & Annunciatione Pacis, Cap. LII.*

LII. discursum instituit. Quibus connexio *Capitis* non in-
convenienter adstruitur. Hôc modô *Vulneratum* MESSI-
AM pro vero *Passionis Subjecto* venditatur.

IV.

Subjectum Vicarium MESSIAM *Vulneratum* nuncupa-
mus, quod *langvores*, aut *morbos nostros* ipse tulit. Hoc *Subjectu*
se alibi luculenter repræsenta-
vit, *E. XLIII. 25.* Ubi juxta *Tex-*
tum Authenticum Arias Montanus ita verba posuit: *Ego, Ego,*
ipse delens, vel juxta nonnullos, *sum, qui deleo, prævaricationes*
tuas propter me: & peccatorum tuorum non recordabor. Bernhar-
duſ Serm. XLIII. in Cant. unumquemque nostrum alloqui-
tur: *Tu, si sapiſ, imitaberis Sponsæ prudentiam, atq; hunc myrrhæ*
charum fasciculum de principali tui pectoris, nec ad horam pa-
tieris avelli, amara illa omnia, quæ pro te pertulit, semper in memo-
ria retinēs & assidua meditatione revolvens, quo possis dicere & tu:
Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter ubera mea commora-
bitur. Hujus *vulnerati vicariatus* recordari quotidie obliga-
mur, & verba *Textus* ita exponimus: MESSIAM ipsum in sese
per *Jehovam* conjecta, seu rejecta seu posita bajulasse, tulisse, portasse
omnia peccata nostra, omnes *langvores nostros.* Hôc Exemplô
Sacrificialia Pecora nobis proponimus, in quæ poni, seu conjici
seu rejici *iniquitates,* ab hominibus perpetratas, tempore *Ve-*
teris Testamenti, solebant. MESSIAS *Vulneratus* nobis & me-
ritum patientibus, & patiendi *speculum* factus est. Affirmante
Laurentio Justiniano in Ligno Vitæ Cap. II. Cui *Tertulliani* ver-
ba hîc assensum præbent: *OVane! quid speculum consulis? mo-*
res tuos intuere, conscientiam tuam inspice, in CHRISTUM cru-
cifixum oculos conjice: hoc tibi Speculum, & Opifex Splendor sit,
in hoc non falsam levitatem, sed cruenta tubera & alia Vulnera,
considera. Nullum dubium ergo hoc de *subjecto* restat, quod
ut quo, *Theologorum* consensu, secundum *Humanam* saltem
Naturam, *langvores nostros* tulit.

A 3

V. Sub-

V.

Subiectum vere Passum MESSIAM nobis proponimus, ver-
bisque indicamus: Et dolores nostros bajulavit, aliis portavit,
eos. Quibus indicatur, Cor totum in Passione vulneratum
fuisse. Bernh. Cap. III. de Passione. Ad hoc perforatum est Latus tu-
um, ut nobis patefiat introitus: ad hoc Vulneratum est Cor tuum, ut
in illo ab exterioribus perturbationibus absoluti habitare possimus.
O quam bonum! quam jucundum! habitare in corde hoc. Non unum
dolorem, sed omnes dolores peccatorum portavit. Hic recordamur
verborum Augustini Serm. XXIII. ad Frat. in Erem. Nihil tam
salutiferum nobis est, quam cogitare, quanta pro nobis pertulit DE-
US & HOMO. Dolores isti satis describi nequeunt, quapropter istos
revolvendo, lachrymas ex compassione, quantum fieri poterit, u-
numquemlibet peccatorum effundere oportet. Gregorii lib. VI. Mor.
Cap. VI. verba citamus: Compatere ergo SALVATORI no-
stro, JESU CHRISTO, memoriam Passionis & Vulnerum eius in
Corde tuo habendo, certissime confidens, quod ejus Consolationis in
futuro socius efficiaris. Si Medicus quilibet Morboſis dolores mi-
tigare laborat Medicamentis, ideo Medicus Spiritualis dolores no-
stros in se suscipere magis non solum potuit, sed & actu por-
tavit, ne istis magis magisque in animo torqueantur. Etsi etiã
verba Textus Authentici præteritum tempus attendant, tamen
illud instar presentis æstimare obligamur. Ut presenti tempo-
re haud frustra exclamemus: CHRISTUS in summa Inopia;
ego in Opulentiã. CHRISTUS in Fame & Siti; ego in exquisitis
Epulis. CHRISTUS nudus, & ego pretiose convestitus. CHRI-
STUS in Doloribus, & ego in Deliciis. O quam admirabilem
Commutationem! Passus ergo Mesſias in Vulneratione intolera-
bilibus doloribus affici debuit. O Amantissima Vulnera DOMI-
NI nostri, JESU CHRISTI! Quæ nobis in textu verba hujus
& sequentis versiculi manifestant, quando Verba Authentica
Arias Montanus ita reddidit: Et nos reputavimus eum plagatum,
percussum I EI, & humiliatum. Et ipse vulneratus a prævaca-
tionibus nostris, attritus ab iniquitatibus nostris. Hæc verba pas-
sum &

sum & vulneratum MESSIAM conjungunt, non verò *Jeremiam* pro *Subiecto* agnoscunt, sicut *Grotius* existimat. Teste *B. CALOVIO* in *Bibl. illustrat. in hunc loc.* Nec *Bellarmino* Lib. II. de *Verbo DEI* Cap. XI. neque *Cornelio a Lap.* post *Gorlatinum*, *statuentibus*: Percussum DEUM intelligi; assensum præbent. Sed potius percussum DEI hic introduci judicamus, prout ad MESSIAM passurum verba *Prophetica* solum respiciunt. *Judicium*, quod *Judeis* aliàs tribuitur, huc referimus: *Hos putasse ipsum ob delicta propria & vulneratum & a DEO plagis percussum, summopere depressum atque humiliatum esse*, ut verba *diserte* docent. Certè *langvores nostros* ipse suffert, & *dolores nostros* ipse portat, nos vero putabamus ipsum *casum esse & afflictum percussione DEI*. O deformem, fœdum & abominabilem *Hominem!* qui tamen nos a divina severitate erga *pravationes nostras* liberavit. Quibus verbis nunc exprimitur *Quis vulneratus*, qui *Decretò divinò dolores nostros* in se suscepit, quoad *Subiectum* *Quod*, totus MESSIAS, quoad *Subiectum quo*, saltem secundum *Humanam Naturam* consideratus. Hæc plenius *Theologi* exposita dant. Malè hinc *Grotius* pro vocabulo *vulneratum* substituit *male tractatum*, ut commodè ad *Jeremiam* referri *Vulneratio* queat. O Vanitatem Vanitatum! *Kimchi* dicit: *Dolorem esse, qualis est parturientis, aut castrantis se, qui vehementiam in intestinis notat*, observante *Avenario*. Vid. loca *Es. XXIII. 4. Cap. XXVI. 18. Jerem. XLI. 31.* Interprete *Weller* Sensus: *Vulneratus MESSIAS exquisitissimis doloribus, & in intestinis ipsis instar parturientis miserissime propter pravationes nostras divexatus fuit. Mirum ergo non est, quòd idem attritus ab iniquitatibus nostris, confusus, confractus, vel oppressus. Vulneratio eapropter dolorum exquisitissimorum perpesio, confractio & contusio, propter Scelerata nostra, MESSIÆ, non Jeremia, convenienter secundum verba prophetica tribuitur. Quæ verba haud exclusam volunt Causam Passionis & Vulnerationis, quam nostræ iniquitates promerita sunt. Nudus Homo tales portare non potuit, sed*

sed DEUS & HOMO ab istis liberare debuit. Hinc svavia
somnia Grotii, verba ista jeremia assignantis, cui Socinianus
Crellius contradicit verbis: *Nullam aliam Causam intelligi posse,*
quàm impulsivam procat arcticam. Idem Socinus fatetur *Prælect.*
Theolog. pag. 121. part. II. de CHRIST. SERVAT. Cap. VII. Ita
Subjectum passum pro iniquitatibus jure sistitur.

VI.

Subjectum Vulneratum Redemptor noster dicitur qui *Pacem*
pro nobis promeruit. Hunc satis indicant verba *Textus: Casti-*
gatio pacificationum nostrarum super eum. Pacem ergo habemus
cum DEO, qui antea iratus propter peccata commissa, per
MESSIAM *Vulneratum*, cujus *Castigatione Pax* componi de-
buit. *Lutheri* Sententiam ut adducamus, quæ proxime Sco-
pum nostrum attingit, is dixit: *Castigatus ipse, MESSIAS*
noster, est, ut nos haberemus Pacem, id est, Remissionem Peccato-
rum & Conscientiam sedatam. Si igitur habere *Pacem* volumus,
necesse est, id fieri per *disciplinam ipsius.* Ipse merito *Pacem,*
nos nostrorum peccatorum pœnas habere debebamus, sed
sunt hîc inversa omnia. *Alius peccat, & alius plectitur.* Sic *Re-*
demtor noster omnem defectum nostrum sibi tribuit, super
quem DEUS omne supplicium, quod nos retribuere ac re-
pendere debuimus pro peccatis nostris, imposuit. *Castigatio,*
juxta *Hebraicum textum,* non qualemcumq; afflictionem, sed eam,
quæ pœne rationem habet, significatam dat. Imò *Pacis* no-
mine intelligi Bonum in punitatis, non erit inficiandum.
licet *Hebræi* qualemcumque Bonum vocabulo *Pacis* indigitari ju-
dicent. *Rabb. Salomo Jarchi* reddidit: *Veni ant super eum: Casti-*
gationes Pacis, quæ fuit nobis: quia ipse castigatus fuit, ut esset Pax
omni mundo. Hic allegamus *Augustini* verba *lib. Med. Cap. VI.*
Vide immaculata vestigia, quæ non steterunt in Via peccatorum,
sed semper ambulaverunt in lege tua diris configenda clavis. &c. Oro
te Rex Sanctum per Redemptorem meum, fac me currere viam man-
datorum tuorum. &c. Recte clamat Ambrosius in Lucam Cap. X.
Doles, DOMINE, & verè doles, non tua Vulnera, sed nostra Scelera.

VII. Sub-

VII.

Subiectum Vulneratum denique, ut *Medicum Optimum* decet, sibi nostram *Curationem* appropriat verbis ultimis, secundum *Ariae Montani* Versionem: Et *livore* eius medicatum est nobis. Sensus talis ex istis elicitur: *Ipsum livore plaga ex sanguine concreto affectum, ut nos a Vulneribus nostris sanaremus.* O detestandam *ερεβλότην* *Grotii*, *Jeremiam* pro *Subiecto* hinc adducentis! Si ponderasset *Verba Lutheri*, hoc ipsum non asseruisset, cujus verbis utimur: *Est jucundissima Consolatio, livores ipsius sunt nostrum Emplastrum.* Si quis ergo *Sanitatem* optat, ille non suam *castigationem* & *crucem* consideret, sed tantum respiciat in *Christum*, & credat, tunc sanabitur. Nec aliud sentit *Beatus Pater, Cyrillus*, in hunc loc. *Bernhardus* itaque quaerit: *Ubi tuta, firmaque infirmis securitas & requies, nisi in Vulneribus Christi Salvatoris.* *Tanto illic securior habito, quanto ille potentior est ad salvandum.* *Serm. LXI. in Cantic.* *In omnibus adversitatibus Augustinus non invenit tam efficax Remedium, quam Vulnera CHRISTI: In illis dormit securus, & requiescit, tanquam in Arca, intrepidus.* *In Man. Cap. XXI. XXII.* Ad hunc ergo *Medicum* omnes, qui onerati sunt peccatis, & in iisdem mortui, fugiant, solamenque in *Vulneribus ejusdem* quaerant. Ut nullo tempore *hujus Subiecti*, potissimum praesenti, oblivisci studeamus, verum *afflictiones nostri Medici* perpetuo nobis proponamus, & *Vulnera CHRISTI Amoris invisibilia* videamus secundum *Bernhardum Serm. de Pass. Cap. III.*

IIX.

Subiectum Vulneratum excipit *Causa Vulnerationis*, quam non negligi *Verba Prophetae* testantur. Non frustra de *languoribus nostris, doloribus, praevagationibus, iniquitatibus nostris* per totum *Contextum* verba fiunt, sed ansam dant, magis magisque *Causam Vulnerationis* ponderandi. *Causa* itaque varia allegari queunt: (a) *Languorum nostrorum Portatio*, quae *Vulnerationem* requirebat. Sic *Languores* dicuntur poenae, pro peccatis inflictæ, quas MES-

B

SIAS

SIAS vulneratus in se derivavit, ut a Reatu peccati libera-
remur. Etsi Grotius, postquam Judæorū deliriis mens ob-
scurata fuit, ad *Jeremiam* hanc *Portationem* retulerit, este
Sensus interpretandi verba SPIRITUI S. contrarius est.
Idem refragatur interpretationi *Evangeliste Matthæi Cap.*
II. 6. Ubi de CHRISTO dicitur: *Infirmities nostras*
accepisse, & agrotationes nostras portare. A proprio & a SPI-
RITU S. immediate intento Sensu hîc recedendum non
est, qui Veritate infallibili gaudet. Hinc de pœnis pecca-
torum nostrorum, a CHRISTO portatis & exantlatis, agi
hîc in loco, statuendum erit. Ipse non saltem Animam
tristem usque ad mortem esse testatur, sed & Corpus a
doloribus, vel variis plagis & perpeffionibus non liberatum fa-
tetur. Brentius nobiscum ita sentit *pag. 671.* *Cum venisset*
Filius DEI in hunc Mundum ad curandas nostras, Infirmities,
suscepit expiandum peccatum, quod erat omnium infirmita-
tum & malorum nostrorum Causa. Accedit (b) *Dolorum no-*
strorum in se Susceptio. Hæc fuit non coacta, sed libera, qua-
tenus pro *doloribus nostris* Corpus vulnerari concessit. *Bar-*
julare idem ac *sustinere* in *Ebraismo* significat pœnas
ferre, cui & *latinorum* phrasis similis judicatur: *luere deli-*
cta, vel delictorum supplicia. Hîc cum *Bernhardo Serm. II.*
de Passione Cap. III. exclamamus: *Bonus Thesaurus, bona*
Margarita Cor tuum, Bone IESU! quam fosso agro tui Corporis
inveniemus. Quis hanc Margaritam abiciat? Secundum
Ambrosium Cubiculum Ecclesie Corpus CHRISTI est. Hinc
(c) *Plagati, percussi DEI & humiliati cognitio* nobis *Causam*
suppeditat. Nec *Hieronymi* translatio nobis contrariatur,
qui, *Symmachum & Aquilam secutus, Leprosum* reddit vocem
Hebraicam, quæ notat in genere percussum & vulneratum. DEI
Quidni ergo *Causa Vulnerationis* haud exprimatur? Nos hîc
Miserum, tanquam horribiliter afflictum propter delicta no-
stra, in *Cruce* opinamur, aliàs suâ culpâ tam fœde lacerari
debuisse, quâ tamen penitus carebat. Hunc *Bernhardus*
optime descripsit Serm. LXI. in Cant. Ego fidenter,
quod

quod ex me mihi deest, usurpo ex **Vulneribus Domini**, quoniam **Mi-**
sericordiâ affluunt, nec desunt foramina, per quæ certò affluant.
Foderunt manus ejus & pedes, latusque lanceâ perforarunt, per
has rimas licet mihi sugere mel de petra, oleumque de Saxo duris-
simo gustare & videre, quoniam suavis est Dominus. (d) **Ipsa**
Vulneratio actualis propter prævaricationes nostras, & actualis
propter easdem. Ad quam Vulnerationem hîc ita respicere so-
lemus, ut Vulnera MESSIÆ quinque recenseamus, sicuti-
sta typice in Veteri Testamento præfigurata verè sunt. Au-
gustinus id explicat meritò, dicens Lib. XV. de Civit. DEI. Quòd
Arca Noë Ostium in latere acceperit, illud profectò Vulnus est,
quando latus Crucifixi lanceâ perforatum est. Bernhardus in
Soliloquio pag. 510. Sacrosanctum lateris ejus Vulnus Ostium
Arca, quo in latere factum est. sive alii plura, sive pauciora
Vulnera MESSIÆ statuunt, illi ponderent Verba Ecclesiæ,
Sponse CHRISTI: Die heilige fünf Wunden dein &c.
Per Vulnus in dextra Manu MESSIÆ monstrandus Locus
ad dextram DEI. Longitudo dierum, inquit Rex Salomo de
Sapientia Æterna DEIPATRIS, in dextra ejus. Per Vulnus al-
terum in sinistra manu indigitanda Liberatio ab ignominia,
quam peccatis ut hœdi, a sinistris collocandi, meriti su-
mus. Sed per Vulnus tertium in Corde a Latere MESSIÆ
Solacium in morte significandum, quod omnem despera-
tionem a corde removebat. Per Vulnus quartum in Pede
MESSIÆ a dextra indicanda nostra malitia & inclinatio-
nis ad malum omnis remotio, quâ, secundum Regem Salomo-
nem, Pedes ad malum currunt, & festinant, ut effundant San-
guinem. Cap. I. 16. Per Vulnus quintum & ultimum in Pede
sinistra ostendenda Acedia nostra Susceptio. Quapropter Ec-
clesiastes inquit: Cor Sapientis in dextra ejus, & Cor stulti in
sinistra illius. Cap. X. 2. Per ista Vulnera nunc sanati sumus.
Alios Modos declarandi Vulnera hîc studiose non addu-
cimus, sed tantum commendamus Pentagonum Ch. istia-
rum B. D. Hülfsmanni. pag. 27 seqq. Placet hîc verba com-
mendatione digna B. Ambrosii in Cap. XXII. Luc. allegare:
B e **Adinus**

Minus mihi contulisset CHRISTUS, nisi meum suscepisset affe-
ctum. Ergo pro me doluit, qui pro se nihil habuit, suscepit tristi-
tiam meam, ut mihi letitiam suam largiretur, & Vestigiis meis
descendit ad Mortis Ærumna, ut nos suis Vestigiis & Vulneri-
bus revocaret ad Vitam. (e) Castigatio pro Pace nostra super e-
um, & Medicatio, quæ livorem. Qvalia demum Causam Vul-
nerationis MESSIÆ ob oculos ponunt. Sed talia iterum
ad solum MESSIAM, non cum Grotio ad Jeremiam specta-
re censemus. Ideo illam eidem, ut Pacificatori summo,
hanc verò, ut Medico singularissimo, Exod. XV. 26. assigna-
mus. Iste Princeps Pacis, Es. IX. 6. factus nobis in Salutem.
Pf. CXII. 13. 21. 28. Hic Propugnator ad salvandum, qui cor-
cular calcavit solus, & de gentibus non fuit cum ipso. Es. LXIII.
1. 3. Quapropter cum Augustino dicimus: O DEUS Bone!
Quid nostris oculis induendum præbes. O FILI DEI! Quo-
modo TE consque exinanivisti! O dulcissime JESU!

IX.

Properamus ad *Finem Vulnerationis MESSIÆ*, quem
 quædam antenus in præcedentibus insinuavimus. Juxta
Textum Propheticum talis varius constitui potest. Modò
 ad *Finem triplicem* respiciemus: (a) Ad *liberationem omnium*
peccatorum, propter quam *Vulneratio* facta; ut *Serpens pa-*
radisiacus Gen. III. nullum damnum amplius afferat. Hinc
 pulchrè *Augustini* verba *Tract. XII. in Job.* annotari possunt.
Quis est Serpens exaltatus? Mors DOMINI in Cruce, quia
enim per Serpentis effigiem figurata est mors. Morsus Serpentis
lethalis, mors DOMINI vitalis: attenditur Serpens, ut nihil
valeat Serpens. Vulnera pendentis, teste S. Patre, Sanguinem
morientis: Cicatrices resurgentis inspicimus. CHRISTUS
Vulneratus itaque Caput ad osculandum inclinatum habet,
Cor ad diligendum apertum, & brachia ad amplexandum ex-
tensa. O Bone JESU! in tuam liberationem confidimus.
 Cæterum subjicimus (b) *Pacificationem cum DEO*. Nam
 ideo *MESSIAS Vulneratus*, ut *Pacem* iterum cum *Patre*
Cælesti per Vulnera sua haberemus, sicque omnes nostras ob-
liquas

liquas intentiones, quâ Capitis Vulnerationem, sanaret, omnes nostras immundas & terrenas affectiones, quâ Pedum Vulnerationem, sanaret. O Pacificatorem Incomparabilem! quem nos haud frustra juxta membra omnia, secundum Humanam Naturam sibi propria, ut Vulneratû JESUM cû Anselmo describim9, Cordiqve omnes nostros dolores, ac omnes nostras noxias cogitationes, quâ sanationem, adscribim9, & Corpori totius nostræ vitæ & conversationis sanationem attribuim9. (c) Deniqve Finis instar allegamus efficacissimam Medicationem, quæ Medico Spirituali meritò propria dicitur, quâ Gloriam divinæ Bonitatis, divinæ Justitiæ, Complacentiæ, Veritatis, & Omnipotentiae sufficienter testatus est. Hæc Medicatio Salutem Æternam necessariò promittit, quam Satanas, impii Judæi, & Gentiles intervertere studuerunt. Sic ergo Vulneratio Servatoris tendebat ad Gloriam divinam, ut Finem absolute Ultimum, respectu DEI; Respectu Humani Generis ad Salutem Æternam; Respectu Impiorum & Persecutorum Servatoris ad proxime intentum Finem, vel Hominum Interitum. De quibus Theologis judicium relinqvendum putamus. Alii plurimos Fines ex Textu Prophetico deducant.

X.

Usus & Fructus Vulnerationis SERVATORIS ultimo pertractandum sumimus, qui juxta Veteres complectitur Culparû omnium deletionem, a diabolica potestate liberationem, Vulnerum nostrorum sanationem, nostræ Charitatis accensionem, pacis nostræ reformationem, ad bonum omne provocationem, & Regni cœlestis apertionem. Hisce perspectis fructum salutarem Vulneribus SERVATORIS tribuimus, quem alii secundum librum Apocalypticum septem Sigillis firmatum dant ex Cap. V. 1 2. Uti Bonaventura optime docuit. Sicut ipsa Vulnera omnibus Membris SERVATORIS destinata sunt, ita Eff. & hæc ejusdem universales dicuntur, quâ divinam intentionem, pretiosam acquisitionem, salutaremque

remque prædicationem. Non audiendum *Amandum Po-*
lanum existimamus, *Particularitatem Fructuum Vulnerum*
SERVATORIS, ad *Credentes* tantum pertinentium, sta-
tuentem. Sed O lepidam Consecutionem! *Rationem*
adduxit: Quòd *Adamo & Evæ* **DEUS** *Tunicas Pelliceas* fe-
cerit, & *his* eos vestiverit. Si talis *Consequencia* procedat, quis
Calvinianorum, *aliorumq; impiorum* *Homini*, *salvabitur*. Quo
Asserto *Universalitas Meriti* destruitur, quæ a **SPIRITU S.**
tamen expressis verbis in *Prophético Textu*, a nobis per-
tractato, indigitatur, cum *Propheta* de *Iniquitatibus totius*
Humani Generis verba faciat. Hic ergò inservit *Distinctio*
quædam, inter ipsam *Vulnerationem* **SERVATORIS**, quæ
pro omnibus facta, & *Vulnerationis ejusdem* applicatio-
nem, qualis a multis negligitur, quod facti, non juris est.
Confer. Theologi. Augustinum audiemus: *Sanguis* **CHRIS-**
TI *pretium est, tanti quid valet? quid nisi totus Orbis? quid*
nisi omnes Gentes? Effusio ergo pro injustis. Sanguinis justitiam
potens fuit ad privilegium, tam dives ad pretium, ut si universi-
tas Captivorum in Redemptorem suum crederet, nulla Tyranni vin-
cula retinerent. In Ps. XCV. Eccii Sententia laudatur a D. Pe-
largo in Medit. pag. 95. Largiter nos **CHRISTUS** *redemit verò*
suò Sanguine, ut si etiam superessent Mundi centum, sufficienter
pro omnibus effusus esset Sanguis **CHRISTI**. *Effectum Saluta-*
rem quoque *Circumstantie* *Vulnerum* **MESSIÆ** *magis ma-*
gisque firmum reddunt, sive respiciatur ad Locum, in quo
MESSIAS vulnera in se suscipere debuit, qui Hierosolyma,
calamitate plena Civitas, salutatur. Sive Tempus confide-
retur, quod equidem certò nemo novit, hinc saltem B.
Augustini verba recitabimus: Vindicatum est in illos stigellò
magnò, & eradicati ab eo loco, ubi libertate impia furiosi adver-
sus Medicum insanierunt. Dispersi sunt per omnes gentes, & da-
ta est illi terra Christianis. Enarr. in Pl. LXIV. Tom. II. Opp.
fol. 656. Conf. & Eusebius Histor. Eccles. lib. III. Cap. V. fol. 55.
Eundem effectum *Differentia* *Vulnerum* **MESSIÆ** *quoq; te-*
statum

statum dant ratione *Causa Efficientis*, prout *Vulnera* ista
tum ab *Ordinatione*, tum a *Permissione divina* pendent. Ra-
tione *Causa Finalis*, cujus variatio in præcedentibus mani-
festata est. Ratione *Causa Materialis*, sic *Vulnera* hic secun-
dum *Membra*, *Homini* propria, distinctim applicantur. Ra-
tione *Causa Formalis* *Vulnera* vel *punctim*, vel *ruptim*, vel
contusim facta perhibentur. Ut nihil de *Differentia Vulne-
rum* ratione *Accidentium* referamus.

XI.

Nec obstant nostræ Sententiæ Verba *Cantus Peniten-
tialis Ecclesie*: Daß auch ein Tröpflein kleine/die ganze Welt
kan retneze. Ex quibus elicere quis possit, quid opus sit,
ut *Vulnerum* plurimorum *MESSIÆ* mentionem hic facia-
mus. Quare observandum, ad *Sufficienciam* respectum
haberi, quæ plurima *Vulnera* haud frustra requirebat, non
enim unum *Vulnus* sufficere poterat. Quapropter inter
Adjuncta Vulnerum *MESSIÆ* primùm *Numerus* recensetur,
de quo supra egimus. D. *Johannes Försterus* in *Nucleo*
Pass. Conc. VI. pag. 110. inquit: Der recht grossen Wunden /
welche durch und durchgegangen / werden fünf gezelet.

XII.

Audacia spernenda *Basilidis*, qui *Vulnera* *MESSIÆ*
negare debuit, & *Simonem Cyrenæum* in locum ipsius sur-
rogavit, apud *Epiphanium*. Apud *Augustinum* alius citatur,
cujus nomen haud meretur, ut adducatur. Nos potius
contradicimus iisdem *Verbis* *Propheta* nostri expressis, ex
quibus *Subjectum*, quantum fieri potuit, deduximus, *Ser-
vatoremqve* nostrum *Vulneratum* constituimus. *Athanasii*
verba iisdem opponenda sunt: Neque enim potuit aliud
pro alio in *Redemptionem* pensari, sed *Corpus* pro *Corpore*, *Anima*
pro *Anima* reddenda fuit, & *Integrum* aliquid pro *integro* *Ho-
mine*. *Ignatii* verba notatu digna: Vere *condemnatus* &
crucifixus est, non *opinione*, non *phantasiâ*, non *imposturâ*. *Epist.*
ad

*ad Trall. & Smyrn. Igitur & Veritatem pro Adjuncto Vulne-
rum MESSIÆ genuino venditamus.*

XIII.

*Vulnera itaque non ad nudum Hominem, sed ad DE-
UM & Hominem referimus, non quò DEUM, sed qui DEUS
est. In tali nos miseri gaudemus, de istis gloriamur, at-
que ultimò cum Augustino in Manual. Cap. XXII. exclama-
mus: Quò me pulsat aliqua turpis Cogitatio, recurro ad Vul-
nera CHRISTI. Cùm perimit me Caro mea, recordatione Vulne-
rum JESU CHRISTI resurgo: Si ardor libidinis moveat
Membra mea, recordatione Vulnerum DOMINI nostri, FILII
DEI, rursus extinguitur. Hisce Vulneribus tota Passio
MESSIÆ consummata est. Ut cum Augustini verbis
Bernhardi exclamationem jungamus: Ecce unde Pu-
dor? & Timor unde? Utique quia ex consideratione Remedi
periculi mei estimo Quantitatem. Nesciebam, sanus mihi vi-
debar, & ecce mittitur Virginis FILIUS: FILIUS Altissi-
mi DEI, & jubetur occidi, ut Vulneribus meis, pretiosò San-
guinis illius Balsamò medeatur. Agnosce Homo, quàm gravò
sunt Vulnera, pro quibus necesse est a DOMINUM CHRI-
STUM vulnerari. Si non essent hæc ad Mortem, & Sempit-
ernam, nunquam pro eorum Remedio DEI FILIUS
moreretur. Huic ergo dicimus pro
Vulneratione sua*

LAUDEM HONO-
REM ET GLORIAM
IN SEMPITER-
NUM.

Ung. VI 17

ULB Halle 3
002 114 550

sb

T. 17-17

1078
1077

7

33 ii) ~~ggf~~ 37

em
STI, PASSI, CRUCIFIXI,
I ET SEPULTI!
ico-Historicam,

32

**LAM
ATUM,**

phetico,
s.
m,
iato per

MESSIAE,
nte,

**HENRICUS
ANNUS,**
Adjunct.

ens,
randfurter /
ngar.

ultor,
olloquio,
Majori,
1. DG. XCIV.
ianis.

elo HAKIANO.

